

Kannanotto perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoituksen avaamisesta yliopistojen harjoittelukouluille

Perusopetukseen valmistava opetus on olennainen osa monen maahanmuuttotilanteeseen lapsen koulutuspolkua. Sen tavoitteena on edistää oppilaiden kielellisiä ja muita valmiuksia esi- tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Valmistavan opetuksen opettajan kelpoisuutta ei ole kuitenkaan säädetty, eikä tehtävään ole tarjolla koulutusta. Suomenopettajat ry pitää siksi tärkeänä, että perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen mahdollistetaan yliopistojen harjoittelukouluille, jotta tulevat opettajat voivat saada valmiuksia toimia valmistavan opetuksen opettajan tehtävässä.

Tarve valmistavaan opetukseen tulee edelleen kasvamaan. Vuoteen 2030 mennessä vieraskielisten lasten määrä kasvaa noin 19 000 hengellä. Tämä tarkoittaa, että yhä useampi opettaja tulee opettamaan valmistavan opetuksen oppilaita samoin kuin heitä, jotka siirtyvät valmistavasta opetuksesta perusopetukseen. Näin ollen yhä useammat opettajat tulevat tarvitsemaan osaamista kohdata ja opettaa maahanmuuttotilanteeseen oppilaita, joiden äidinkieli ei ole koulun opetuskieli. Tämä tulee huomioida jo opettajankoulutuksessa ja opetusharjoittelussa.

Yliopistojen harjoittelukoulujen valmistavan opetuksen ryhmien kautta tulevat opettajat saisivat mallin siitä, miten valmistava opetus tulee järjestää, miten siirtymä perusopetukseen toimii ja millaiset opetusjärjestelyt vievät parhaiten eteenpäin oppilaiden vasta kehittyvässä olevaa suomen tai ruotsin kielen taitoa. Valmistavan opetuksen ryhmät harjoittelukoulussa varmistaisivat myös sen, että opettajaopiskelijat pääsevät harjoittelemaan kielitieteisiä opetusmenetelmiä, joiden avulla kaikki, myös vasta kehittyvällä suomen kielen taidolla olevat oppilaat, pystyvät osallistumaan opetukseen. Näitä taitoja tulee päästä harjoittelemaan jo opintojen aikana.

Oulun yliopiston normaalikoulu on ollut ainoa yliopiston harjoittelukoulu, jossa tulevat opettajat ovat voineet suorittaa maisteri-, kandi- tai orientoivan -vaiheen opetusharjoittelun normaalikoulun valmistavan opetuksen ryhmässä. Tämä vuonna 2013 alkanut käytäntö ei ole enää mahdollista: opetuksen järjestäjä Oulun kaupunki ei voi enää ostaa opetusta Oulun yliopistolta ostopalveluna. Tämä on opetusministeriön linjaus.

Suomenopettajat ry ehdottaa, että perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus avataan myös yliopistojen harjoittelukouluille. Lain opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta muuttaminen vaatisi perusteellisen valmistelun ja tarkastelun koko opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän kannalta. Suomenopettajat ry ehdottaa, että kaikki osapuolet (Opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus, yliopistot, kunnat ja muut sidosryhmät) osallistuvat keskusteluun ja työskentelevät yhdessä sen eteen, että valmistavan opetuksen järjestäminen on mahdollista yliopistojen harjoittelukouluissa.

Jenni Alisaari, pj.
Heidi Naukkarinen
Suomenopettajat ry